

Min ADHD

Skemaer til

Fagpersonsmappen

Skema 1a – ADHD-huset

Min ADHD-profil 3

Skema 1b – ADHD-huset

Hjælpsomme ideer 5

Skema 2

Begavelse 7

Skema 3

Sanser 9

Skema 4

Reguleringsevne 15

Skema 5

Opmærksomhed 20

Skema 6

Boost din opmærksomhed 25

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet 27

Skema 8

Eksekutive funktioner 35

Skema 9

Sociale evner 42

Skema 10

Styrker 47

Skema 11

Motivation 50

Skema 12

UNITE-skema til din motivation 54

Skema 13

Belastningsvulkanen 56

Skema 14

Belastningsvulkanen
– fokus på årsager og udtryk 58

Skema 15

Belastningsvulkanen
– fokus på indsatser 60

Skema 16

Motion 62

Skema 17

Batterimodellen 65

Skema 18

Hvad øger min koncentration
i uddannelse/job? 67

Skema 19

Opsamlingsark 72

Skema 20

Indsatser i hverdagen 79

Her kan du skrive ind, hvad du genkender hos dig selv og din ADHD inden for ét eller flere af ADHD-husets forskellige rum.

Du kan skrive dine hjælpsomme idéer til hvert af husets rum ind i skema 1b.

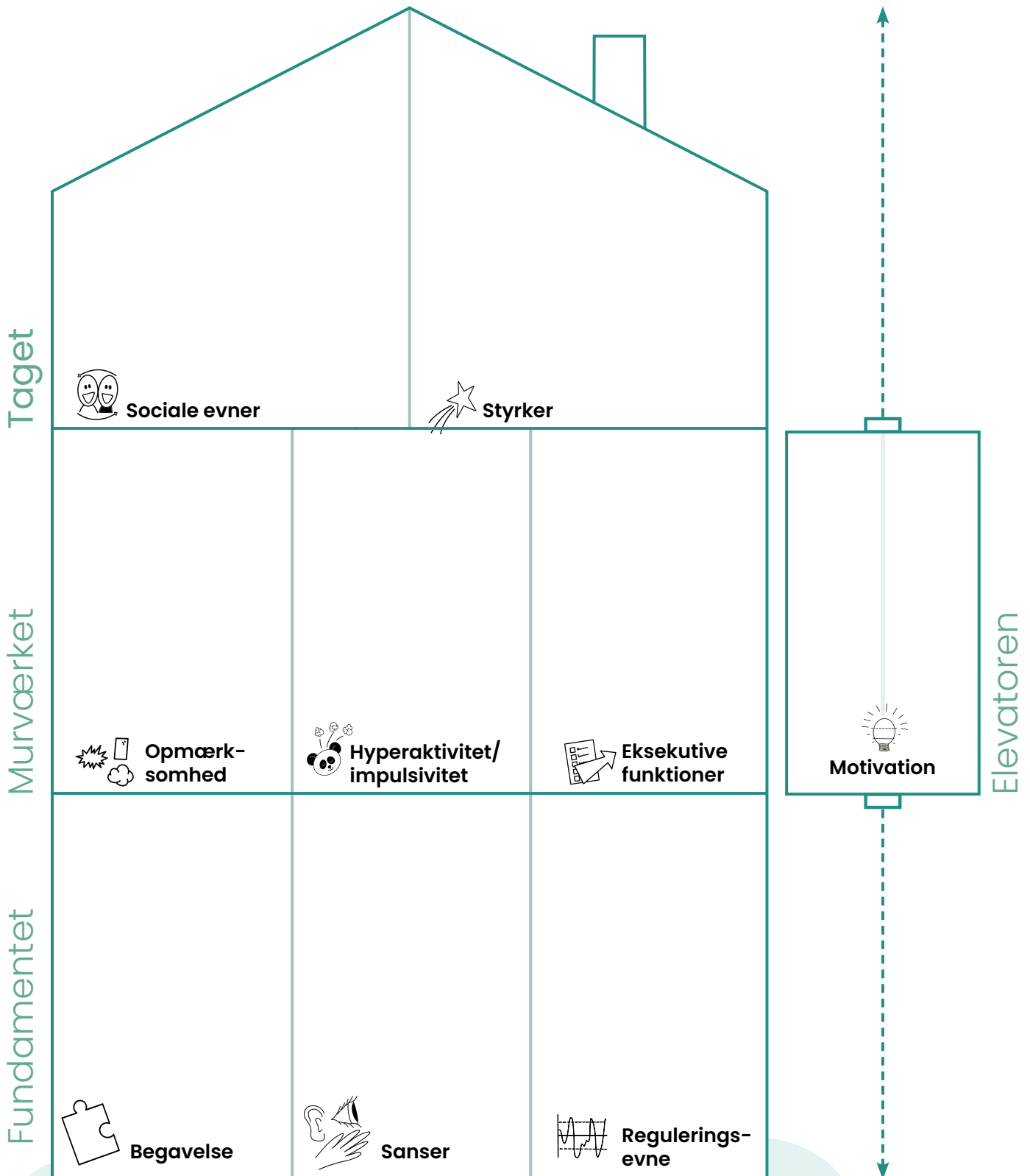
ADHD-huset

Min ADHD-profil

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Her kan du skrive ind, hvad der er hjælpsomt for dig inden for ét eller flere af ADHD-husets forskellige rum.

Du kan bruge skema 1a til at skrive ind, hvad du genkender omkring din ADHD.

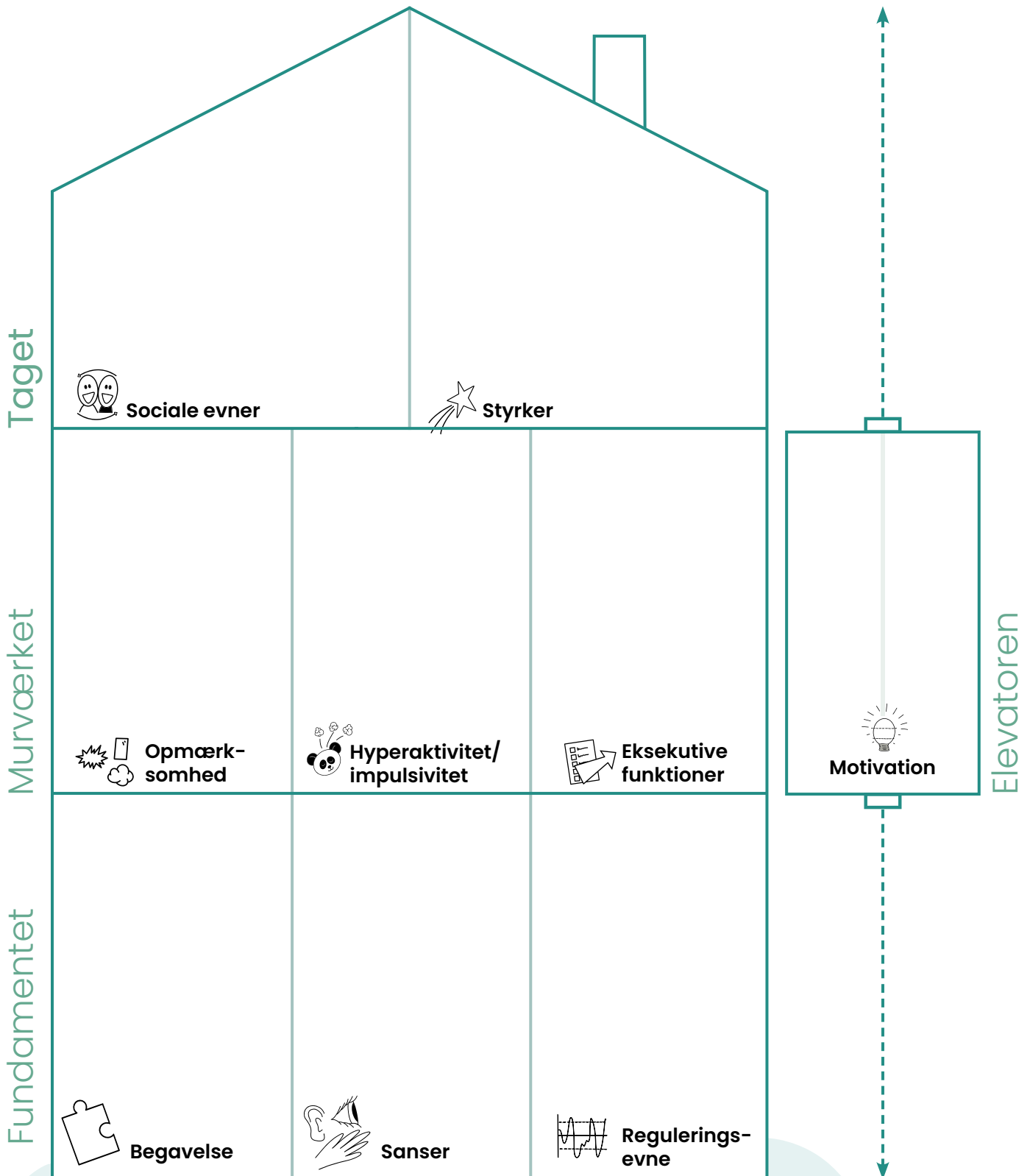
ADHD-huset

Hjælpssomme idéer

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 2

Begavelse

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Dette materiale er skrevet til unge og voksne med en begavelse i gennemsnittet eller derover. Dette spørgeskema giver derfor eksempler tilpasset denne målgruppe.

Emne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Psykologisk undersøgelse	☐ At jeg har deltaget i en psykologisk undersøgelse i fx PPR eller psykiatrien	☐ Undersøg hvad undersøgelsen viste om din IQ
Folkeskole	☐ At jeg tit har fået at vide, at jeg ville kunne meget mere, hvis jeg bare tog mig sammen ☐ At jeg har klaret mig godt fagligt på trods af min ADHD ☐ At jeg har knoklet meget med at få lavet lektier, selvom jeg måske godt kunne det faglige ☐ At jeg har klaret mig meget bedre i fag, der har haft min interesse ☐ At jeg har klaret mig bedst i mundtlige fag og opgaver	☐ Tal med dine forældre om, hvad du selv gjorde, og hvad de hjalp dig med, da du gik i skole ☐ Overfør dine gode strategier fra folkeskolen til din nuværende situation
Uddannelse og job	☐ At jeg ofte klarer mig godt i intellektuelle diskussioner, -aktiviteter og -opgaver, mens mere kedelige ting er sværere at få udført/deltage i ☐ At jeg nemt kører for hårdt på med masser af arbejde og glemmer at lade op ☐ At jeg har mest energi på uddannelsen/jobbet og har svært ved at overskue hverdagspligter hjemme ☐ At jeg er ambitiøs og kommet langt i min karriere, fordi min ADHD driver mig	☐ Vælg uddannelse og job ud fra, hvad der interesserer og stimulerer dig ☐ Find gode strategier til at dosere din energi, så du forebygger stress ☐ Udvælg dine diskussioner med omhu, og sørg for at følge op med handling ☐ Sørg for ikke at bruge al energien på arbejdet, men hav også overskud til hverdagspligter, familie og venner
Kompenserende strategier	☐ At jeg har udviklet strategier til at kompensere for min ADHD, fx at hoppe med benet for at bevare fokus, at skrive alle aftaler ned, eller at have alt med i tasken, så jeg ikke glemmer noget ☐ At jeg er perfektionistisk for at sikre mig, at jeg ikke glemmer noget eller laver fejl	☐ Fortsæt med at bruge de gode strategier ☐ Vær opmærksom på, hvornår din perfektionisme kammer over og bliver en stressfaktor

Brug i øvrigt resten af materialet til at finde hjælpsomme idéer til at mindske de udfordringer, din ADHD giver dig, så du får mere adgang til at udnytte din begavelse og dine styrker.

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 3

Sanser

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

De ydre sanser, der er rettet ud mod omverden

Navn på sans og dens primære funktion

Synssans

Aflæser omgivelser og sociale situationer

Måske genkender du...

- At jeg overvældes nemt af synsindtryk
- At jeg generes af stærkt lys
- At jeg trives i dæmpet belysning
- At jeg generes af hurtige skift i omgivelserne, fx reklamer, hurtigt kørende transportmidler eller omgivelser der suser forbi, når jeg kører
- At jeg overvældes synsmæssigt, når der er mange mennesker
- At jeg tit går med kasket, solbriller eller hættten over hovedet
- At jeg trives, når der er ryddet op (selvom det måske er svært at få gjort)
- At jeg nyder/ finder ro i at kigge på bestemte ting, fx kunst, bestemte farver eller mønstre

Mulige hjælpsomme idéer

- Gå med kasket/solbriller/hætte
- Hav dæmpet belysning
- Giv øjnene tid til at vænne sig til skift i belysning
- Vælg apps og streaming, hvor der ikke popper reklamer op
- Indretning: Indret simpelt samt med farver og møbler, der giver ro; opbevar bag lukkede låger; undgå overfyldte opslagstavler og åbne hylder
- Vær sammen med få mennesker ad gangen, når det er muligt
- Placér din arbejdsplads op mod en væg afskærmet fra andre
- Brug tid på at se på kunst, farver eller ting i naturen, som du nyder/finder ro i

Høresans

Rum/retning, orientering, sprogopfattelse

- At jeg afledes, generes eller overvældes nemt af lyde, fx høje lyde, bestemte lyde eller baggrundsstøj
- At jeg ofte har musik eller ørepropper i ørerne for at lukke af for andre lyde
- At jeg nynner, synger eller ofte selv laver lyde for at overdøve baggrundsstøj
- At jeg selv støjer for at have baggrundsstøj, hvis der er for stille omkring mig
- At jeg trives i stilhed
- At jeg nyder bestemte lyde, fx musik, lyde fra naturen eller støvsugerlyde

- Brug høreboffer/ ørepropper med musik, yndlingslyde, noise reduction eller helt lyd tæt efter behov
- Husk at tage høretelefonerne af indimellem, så din hørelse ikke bliver mere sensitiv over tid
- Opsøg steder og situationer, hvor det ikke generer andre, at du nynner, synger eller siger lyde
- Selvom du ikke selv er generet af dine egne lyde, kan det være god stil at spørge andre, om de bliver generet. Prøv at minimere lydene, stoppe helt eller gå væk, hvis du bliver bedt om det
- Prioritér at opholde dig i stilhed eller gå en tur i naturen på daglig basis

Skema 3

Sanser

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

De ydre sanser, der er rettet mod sansninger af og på egen krop

Navn på sans og dens primære funktion

Måske genkender du...

Mulige hjælpsomme idéer

Lugtesans

Lugt/duft, tæt samspil med følelsescenter

- At jeg afledes, generes eller overvældes nemt af lugte/dufte, fx par-fume, sved eller dårlig ånde
- At jeg nemt påvirkes humørmæssigt af dufte
- At dufte generelt giver mig associationer til minder og ting, som jeg har oplevet tidligere
- At jeg har svært ved at spise bestemte madvarer pga. deres duft
- At jeg nyder bestemte dufte

- Vær bevidst om hvilke lugte/dufte, der påvirker dig positivt og negativt og hhv. opsøg og undgå dem, når det er muligt
- Omgiv dig med de dufte, du selv sætter pris på, men vær opmærksom på styrken af dem, så du ikke generer andre
- Hav en genstand med en dejlig duft med, som kan "overdøve" ubehagelig lugt fra omgivelserne, fx et tørklæde, et duftarmbånd eller parfume på eget håndled

Smagssans

Surt, sødt, salt, bittert

- At jeg er kræsen / selektivt spisende
- At jeg skal have helt bestemte madvarer for at kunne spise dem, fx en specifik leverpostej eller brødtype
- At jeg nyder at spise bestemte madvare igen og igen
- At jeg elsker at spise ting, som smager sødt eller surt
- At jeg undgår sammenblandet mad
- At jeg elsker at udfordre smagsløgene med ny eller stærk mad

- Lav aftaler med dine nærmeste om, at det er ok at spise noget andet, hvis du ikke bryder dig om fællesmaden
- Sørg for at have et lille lager af dit yndlings spise/mad hjemme, som du nemt kan lave eller kan tage med dig på farten
- Hvis du er motiveret for det, kan du øve at udvide dine madvaner ved at prøve helt små smagsprøver mange gange

Skema 3

Sanser

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

De indre sanser, der er rettet mod sansninger af og på egen krop

Navn på sans og dens primære funktion

Måske genkender du...

Mulige hjælpsomme idéer

Følesans / taktil sans

Registrerer tryk, berøring, varme/kulde, konsistens, struktur

- At jeg godt kan lide berøring, jeg selv har opsøgt, fx kram, ligge tæt eller massage
- At jeg helst undgår andres berøring, fx kram, håndtryk og uforudsete berøringer
- At jeg undgår steder, hvor mennesker står tæt, fx i kø, i busser og til koncerter
- At jeg ikke bryder mig om at få creme på eller at få børstet tænder og hår
- At jeg generes af syninger eller mærker i tøjet
- At jeg godt kan lide at røre ved ting for at fornemme dem, fx dej, sand og overflader
- At madens konsistens har stor betydning for mig
- At jeg har svært ved at mærke sult og tørst

- Fortæl dine nærmeste om, hvad du kan lide/ikke kan lide af berøring – og at du ikke ønsker at være uhøflig, hvis du fx ikke krammer
- Opsøg rare indtryk, fx fodbad, bløde strøg på huden og massage
- Køb tøj efter hvordan det føles
- Klip mærker af tøjet
- Gnub hud, hovedbund og tandkød, inden der børstes/smøres creme på for at klargøre huden til evt. ubehagelige sanseindtryk
- Spis efter foretrukken konsistens, fx flydende, knasende eller blødt
- Hav faste spisetider og portionsstørrelser, så du ikke "skal mærke efter"

Skema 3

Sanser

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

De indre sanser, der er rettet mod sansninger af og på egen krop

Navn på sans og dens primære funktion

Måske genkender du...

Mulige hjælpsomme idéer

Muskel- led-sansen

Regulerer din koordinering, og hvor mange kræfter, du bruger

- At jeg kommer til at tage enten for stramt eller for slapt ved ting, fx ved håndtryk, i kram, eller når jeg løfter mælkekartonen
- At jeg ofte går ind i ting
- At jeg tit taber ting
- At jeg elsker at blive masseret eller klemmt hårdt
- At jeg ofte hænger på stolen, ind over bordet eller læner mig op ad ting, hvis jeg ikke tænker over det
- At jeg godt kan lide træning og fysisk hårdt arbejde

- Brug kæde-/kugle-/tyngdeveste, -tæpper, -dyner og lign. for at lade op inden aktiviteter, finde ro under en aktivitet eller slappe af bagefter.
- Få massage efter behov
- Sid i gode møbler, der støtter din holdning og giver mulighed for bevægelse
- Dyrk motion eller fysisk arbejde for at finde ro

Balance-sansen

Registrerer og sikrer, at din krop er tilpasset det rum eller terræn, du bevæger dig rundt i

- At jeg tit snubler
- At jeg nemt bliver svimmel
- At jeg nemt bliver transportsyg
- At jeg bliver utryg ved hurtige bevægelser
- At jeg bliver bragt ud af balance, hvis nogen skubber
- At jeg altid holder ved gelænderet på trappen, når jeg går ned ad trappen
- At jeg elsker ting, der drejer rundt, fx rutsjebaner og karruseller

- Træn din balance, fx ved at stå på et balancebræt, ved at gå i ujævnt terræn eller via styrketræning
- Brug tabletter eller plastre mod transportsyge, begge kan købes på apoteket
- Undgå hurtige bevægelser eller karusseller, hvis du bliver syg af det
- Opsøg drejende ting, hvis du synes, de er rare/ sjove
- Opsøg en fysio-/ergoterapeut for målrettet træning af balancen

Skema 3

Sanser

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

De indre sanser, der er rettet mod sansninger af og på egen krop

Navn på sans og dens primære funktion

Interoception

Evnen til at mærke din krops indre signaler og tilstand

Måske genkender du...

- At jeg har svært ved at mærke, når jeg er sulten eller tørstig, før det bliver meget intenst
- At jeg har svært ved at opfatte kroppens signaler om træthed, hvilket resulterer i, at jeg ofte overskrider mine grænser
- At jeg ikke altid mærker, når jeg skal på toilettet, eller først bliver opmærksom på det, når det er meget akut
- At jeg har udfordringer med at registrere ændringer i min kropstemperatur, som gør, at jeg ikke altid ved, hvornår jeg skal tage mere tøj på eller tage noget af
- At jeg har svært ved at identificere mine følelsesmæssige tilstande, hvilket kan gøre det udfordrende at forklare andre, hvordan jeg har det

Mulige hjælpsomme idéer

- Sæt faste tidspunkter for måltider og drikkepauser i løbet af dagen
- Lav en fast rutine for din søvn
- Stå op og gå i seng på samme tid hver dag (læs mere i bogens afsnit om søvn)
- Sæt evt. alarmer for faste tissepauser fx hver 2.-3. time. Det kan være særligt vigtigt, hvis du er kvinde og er i et miljø, hvor der sker meget, som gør at det ekstra svært at holde tissepauser
- Klæd dig i lag-på-lag tøj, så du nemt kan justere dit tøj efter behov gennem dagen. Kig evt. på, hvad andre har på af tøj og gør det samme som dem
- Overvej at bruge en termometer-app eller et fysisk termometer regelmæssigt for at lære, hvordan forskellige temperaturer føles på din krop
- Opsøg hjælp hos en pårørende eller professionel til at kunne sætte ord på dine indre tilstande og følelser

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 4

Reguleringssevne

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Reguleringssemne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Mad	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg ofte mærker sult og spiser hyppigt ☐ At jeg sjældent mærker sult og spiser få måltider om dagen ☐ At jeg spiser, når jeg har lyst og ikke ellers ☐ At jeg spiser efter følelselivet (fx stopper med at spise eller overspiser, når jeg er ked af det)	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Planlæg hvad du vil spise, og forsøg at hold dig til planen ☐ Hav faste spisetider og bestemte portionsstørrelser, så du ikke "skal mærke efter" hvornår og hvor meget, du er sulten ☐ Brug en app til at tælle kalorier, så du undgår at spise for meget eller for lidt ☐ Undgå at købe ind, når du er sulten, så du ikke køber for mange usunde ting ☐ Undgå at have usunde ting på lager i skabene, så bliver det sværere at få fat i dem, når lækkersulten melder sig ☐ Vær opmærksom på dine følelser og søg evt. hjælp til at håndtere dem på andre måder end via din mad
Tørst	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at mærke tørst og drikker for lidt ☐ At jeg tit glemmer at drikke om dagen. I stedet bliver jeg tørstig om aftenen og må op og tisse om natten ☐ At jeg tit drikker for at regulere min energi, fx kaffe, cola eller energidrik ☐ At jeg nemt kommer til at drikke for meget alkohol, fx når jeg er sammen med andre	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Start dagen med at drikke et stort glas vand ☐ Fyld fx 3 x ½ liter flasker om morgenen og hold øje med, at du drikker dem i løbet af dagen, gerne 2 stk inden midt på dagen ☐ Erstat nogle af de koffeinholdige drikke med at få bevæget dig og få motioneret dagligt ☐ Placér dine koffeinholdige drikkevarer langt fra, hvor du opholder dig, så det kræver bevægelse at hente dem ☐ Alliéer dig med en ven og få støtte til at holde dig til et bestemt antal genstande i festligt lag

Skema 4

Reguleringsevne

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Reguleringsemne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Søvn	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg tit er træt eller udmattet ☐ At jeg tit har brug for pauser i løbet af dagen ☐ At jeg ikke mærker træthed og kører i et højt tempo ☐ At jeg har svært ved at falde til ro om aftenen ☐ At jeg har svært ved at falde i søvn ☐ At jeg har opvågninger om natten ☐ At jeg vågner tidligt om morgnen ☐ At jeg har svært ved at komme op om morgnen	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Gå i seng på ca. samme tid hver aften ☐ Lav en simpel søvnrutine som udføres i samme rækkefølge hver aften, så kroppen forberedes på søvnen ☐ Undgå koffeinholdige drikke fra sen eftermiddag og indtil sengetid ☐ Prøv at sove med tyngde-, kugle- eller kædedyne ☐ Afprøv musik, roligt musik eller whitenoise til at falde i søvn på ☐ Dyrk motion i løbet af dagen, så du bliver fysisk træt ☐ Undgå motion for tæt på sengetid ☐ Opsøg egen læge ift. at overveje medicin til at hjælpe din søvn
Tankemylder	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg ofte har mange tanker i gang samtidig ☐ At jeg har svært ved at falde i søvn om aftenen, fordi jeg har mange tanker om fx dagen, fremtiden og alt mellem himmel og jord ☐ At tankerne nemt "stikker af" for mig i bekymrings- eller katastrofetanker	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Overvej ADHD-medicin til at få ro på tankerne ☐ Øv dig i mindfulness, hvis det passer til dig (og acceptér, hvis det er alt for kedeligt til din hjerne) ☐ Skriv lister/to-do-tankerne ned, så tankerne ikke fylder unødigt i hovedet ☐ Dyrk motion, så din krop og hjerne bliver naturligt trætte ☐ Arbejd med din søvn – når du sover dårligt, vil du have sværere ved at styre tankerne ☐ Overvej terapi, hvis dine bekymrings- og katastrofetanker fylder for meget i hverdagen

Skema 4

Reguleringsevne

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Reguleringsemne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Humør og følelser Særligt ift. hyperaktivitet/ højt aktivitetsniveau	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg ofte oplever et svingende humør ☐ At jeg har et stort temperament ☐ At jeg nemt bliver irriteret eller vred ☐ At jeg er let at begejstre ☐ At jeg let bliver glad ☐ At jeg nemt bliver såret, ked af det og har let til tårer og gråd ☐ At jeg let kommer til at bære nag efter uenigheder og har svært ved at tilgive ☐ At jeg bruger selvskade til at regulere mine følelser	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Få et mere stabilt humør ved at motionere eller jævnligt holde din krop i gang fysisk ☐ Husk at spise og drikke flere gange i løbet af dagen, så du ikke bliver hangry (hungry-angry) ☐ Gør andre opmærksomme på at dit temperament let kan løbe afsted med dig, men at du øver dig i at kontrollere det ☐ Sig undskyld eller beklag, hvis du er kommet til at over reagere ☐ Husk at det også kan være en gave at have et rigt følelsesliv, fx når du smitter andre med godt humør og god energi ☐ Husk på at livet er for kort til at bære nag for længe til dem, du holder af ☐ Alle begår fejl, så forsøg at tilgive både dig selv og andre, når du/de fejler ☐ Søg hjælp hos psykolog til at få andre måder end selvskade til at regulere dine følelser på ☐ Overvej at tage ADHD-medicin, hvis du oplever, at dine humør-udsving bliver alt for svære for dig og dine omgivelser
Humør og følelser Særligt ift. hypoaktivitet/ lavt aktivitetsniveau	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg oplever følelser i et begrænset omfang ☐ At jeg har begrænsede følelsesmæssige udsving (fx hverken helt vildt glad eller helt vildt sur) ☐ At hvis jeg for alvor oplever mig trådt over tærerne, eksploderer jeg	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Gør andre opmærksomme på at du ofte ikke reagerer i situationen, men at du godt kan blive vred eller ked af det alligevel ☐ Lyt fx til tempofyldt musik eller musik, du kan lide for at få energi og blive gladere ☐ Øv dig på at få sagt til og fra over for andre, inden du eksploderer ☐ Opsøg ting, der gør dig glad og øv dig evt. i at sige højt til dig selv og andre, at du bliver glad ☐ Overvej om du kan have en depression, hvis det er noget nyt, at du ikke oplever så mange følelser

Skema 4

Reguleringsevne

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Reguleringsemne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Sex	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg tit har lyst til sex ☐ At jeg har stor lyst til at eksperimentere seksuelt ☐ At jeg har mange sexpartnere ☐ At jeg glemmer at bruge prævention, når jeg har sex ☐ At jeg gerne vil bruge prævention, men jeg har glemt at købe/medbringe noget ☐ At jeg oplever en lavere sexlyst end min partner ☐ At jeg oplever at have en for lav sexlyst	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Nyd din sexlyst, når den fungerer godt for dig ☐ Afstem med din partner, hvad jeres grænser er hver især ☐ Tal åbent med din partner om jeres seksuelle behov, og find løsninger, så I begge kan få dækket jeres behov ☐ Beskyt dig mod både kønssygdomme og graviditet ☐ Husk altid at have et kondom med dig - uanset om du er mand eller kvinde ☐ Hvis du er kvinde og den daglige P-pille eller mini-pille er for svær at huske, kan du overveje mere varig prævention som p-ring, p-stav eller spiral. Tal med din læge om, hvad der er den rette løsning for dig ☐ Køb en fortrydelsespille på apoteket, hvis kondomet er sprunget, eller du er bekymret for graviditet efter ubeskyttet sex ☐ Vær opmærksom på, at sexlysten nemt kan blive mindre, hvis man er for presset i hverdagen ☐ Planlæg faste tidspunkter med sex (også selvom det kan virke usexet!), fordi sex tit medfører mere sexlyst og dækker et behov for intimitet i parforholdet ☐ Vær opmærksom på, om/hvordan overgangsalderen har indflydelse på din sexlyst, og søg evt. hjælp hos egen læge eller en gynækolog

Skema 5

Opmærksomhed

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Opmærksomhed og relaterede funktioner

Opmærksomhed

Måske genkender du...

- At jeg har svært ved at holde fokus på detaljer
- At jeg kommer til at løse opgaver for hurtigt og begår sjuskefejl
- At jeg har udfordringer med at fastholde fokus på opgaver, der ikke er interessante
- At jeg let kommer til at gå i gang med flere ting ad gangen og har svært ved at få dem gjort færdige
- At det er svært at snakke samtidig med, at jeg laver noget andet
- At jeg dagdrømmer eller falder fra, når noget er mindre interessant, eller jeg skal sidde stille i længere tid
- At jeg falder fra i samtaler, hvis jeg ikke taler selv

Mulige hjælpsomme idéer

- Lav systemer, så du får prioriteret at få tjekket de ting, hvor det er vigtigt, at det er gjort rigtigt eller til tiden, fx betale regninger, opgaver på jobbet og skriftlige projekter. Bed evt. en kollega, ven eller partner om hjælp
- Vær åben om, hvilke opgaver, du er god til at få udført, så du fx kan få flere af disse opgaver på jobbet
- Slå notifikationer fra på din computer/telefon, så du ikke bliver afbrudt eller går i gang med noget uvæsentligt
- Indlæg faste pauser med små belønninger, så det bliver nemmere at fastholde opmærksomheden bagefter. Fx en snack- eller kaffe-pause, kort gåtur eller en snak med en kollega
- Undgå at tage ting op i dine hænder, som ikke er relevant for det, du er i gang med lige nu. Lav fx en regel under oprydning om, at du kun må tage en ny ting op, når du har lagt den ting på plads, som du har i hånden lige nu
- Arbejd i korte intervaller af fx 10-15 minutter efterfulgt af 5 min pause eller en lille belønning. Udsigten til pause kan gøre det nemmere at fastholde opmærksomheden, selv når noget er lidt kedeligt (google evt. "Pomodoro-teknikken")
- Aftalt med dine omgivelser, at de ikke taler til dig, når du er i gang med en opgave (det kan nemlig være svært ikke at blive fristet til at snakke!)
- Øg din opmærksomhed ved at gøre noget samtidig, fx lytte musik, strikke, bruge dimseting, tegne, stå op eller sidde på bevægelig stol
- Luft ud eller gå uden for og få frisk luft

Skema 5

Opmærksomhed

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Opmærksomhed og relaterede funktioner

Hyperfokus

- At jeg kan samle al min opmærksomhed og holde fokus længe, når jeg er topmotiveret
- At jeg kan lukke hele verden ude, når jeg er i gang med noget spændende
- At jeg kan arbejde meget længe, når jeg først har fundet mit flow
- At jeg opsluges af aktiviteter, som jeg selv eller andre ikke synes er sunde for mig, men som kan være svære at stoppe med igen, fx gaming, sociale medier eller optagethed af et særligt emne

Mulige hjælpsomme idéer

- Nyd dit hyperfokus! Og aftal med dine omgivelser, at de ikke skal forstyrre dig, når du er fordybet (ellers kan det være svært at finde tilbage i dit fokus)
- Afdæk, hvad der skal til, før du kan hyperfokusere, fx musik i ørerne, ingen forstyrrelser og læs evt. om UNITE i afsnittet i bogen om motivation
- Aftal med dine omgivelser, hvornår de må forstyrre dig eller påminde dig om andre ting, du skal lave
- Vælg en uddannelse/ et job ud fra dine interesser
- Sæt alarm på din telefon, inden du går helt i hyperfokus, så tiden ikke løber fra dig, og du fx husker at gå i seng eller at få spist noget
- Forsøg at aflede dig selv eller begrænse dig selv fra de ting, der ikke er sunde for dig at hyperfokusere på
- Husk at sætte noget andet sjovt/lystbetonet i stedet, hvis du skal prøve at stoppe med at fokusere på et bestemt emne eller aktivitet

Afledelighed

- At jeg nemt afledes af lyde i mine omgivelser
- At jeg nemt afledes af ting, jeg ser, fx én der går forbi vinduet
- At jeg afledes af mine egne tanker eller noget andre siger og fx nemt taler ud ad en tangent, når jeg taler med andre
- At jeg let afledes af notifikationer på min telefon, ur eller computer
- At jeg afledes af mine egne tanker og ideer
- At jeg har svært ved at fortsætte med den opgave, jeg var i gang med, da jeg blev afledt

- Brug hørebøffer eller ørepropper, når du skal koncentrere dig
- Placér din arbejdsstation, så du vender mod en væg (ikke mod en åben dør, et vindue, eller en kollegas plads)
- Gør andre opmærksomme på, at du kan komme til at springe i emnerne og bed evt. om hjælp til at holde tråden
- Slå notifikationer fra på din telefon/computer/ur, eller læg mobilen helt væk, når du skal koncentrere dig
- Få hjælp fra dine nærmeste til at sortere i dine tanker og ideer

Skema 5

Opmærksomhed

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Opmærksomhed og relaterede funktioner

Tankemylder

- At jeg ofte har mange tanker samtidig, som jeg har svært ved at styre
- At jeg har svært ved at falde i søvn om aftenen, fordi jeg har mange tanker om fx dagen, fremtiden og alt mellem himmel og jord
- At tankerne nemt "stikker af" for mig i bekymrings- eller katastrofetanker

Udfald i opmærksomheden

- At jeg nemt falder i staver uden at tænke på noget
- At jeg ofte bliver optaget af mine egne tanker
- At jeg kan gå i stå midt i en opgave og glemme, hvad jeg var i gang med
- At jeg kan gå i stå midt i en sætning og glemme, hvad jeg var i gang med at sige

Mulige hjælpsomme idéer

- Øv dig i mindfulness, hvis det passer til dig (og acceptér, hvis det er alt for kedeligt til din hjerne)
- Skriv lister/to-do-tankerne ned, så to-de ikke fylder unødigt i hovedet
- Dyrk motion, så din krop og hjerne bliver naturligt træt
- Arbejd med din søvn – når du sover dårligt, vil du have sværere ved at styre tankerne
- Overvej terapi, hvis dine bekymrings- og katastrofetanker fylder for meget i hverdagen
- Overvej ADHD-medicin for at få styr på dine tanker

- Bevæg din krop, når du laver noget, så din hjerne ikke "falder i søvn", fx at tegne, at hoppe med benet, eller at have noget i hænderne at beskæftige dig med
- Hold hyppige pauser, hvor du laver noget aktivt, så hjernen aktiveres, fx gå ud at hente drikkevarer, spis noget surt/stærkt (bolsjer/slik/tyggegummi), eller gå på toilettet længst væk
- "Back-trace" din arbejdsgang, hvis du glemmer, hvad du var i gang med: Hvad gjorde du lige før, hvor var du henne før i huset, osv.
- Sig "nu mistede jeg lige tråden" og bed andre hjælpe dig tilbage

Skema 5

Opmærksomhed

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Opmærksomhed og relaterede funktioner

Glem-somhed

Måske genkender du...

- At jeg ofte glemmer mine nøgler, briller, trøje, taske, osv.
- At jeg har svært ved at huske beskeder og aftaler, der ikke er skrevet ned
- At jeg ofte mister mine ting uden at vide, hvor jeg skal lede efter dem
- At jeg ofte glemmer det, som jeg lige har læst og derfor tit må starte forfra

Mulige hjælpsomme idéer

- Hav en fast plads til de vigtigste ting, fx mobilen i højre lomme og nøglerne i venstre lomme samt faste pladser til tingene derhjemme, som du lægger dem på hver gang
- Skriv beskeder ned ét sted, fx i noter på mobilen eller i en notesbog, så du altid kigger samme sted efter informationen
- Saml de ting, du skal bruge til en opgave på samme sted; Læs om "point of performance" i bogens afsnit om "struktur i hverdagen"
- Skriv alle aftaler i en kalender, lige når du laver dem, så du ikke glemmer dem
- Brug kalenderfunktionen i din mobil og sæt påmindelser på fx 15 min inden en aftale starter, så du bliver mindet om den
- Sæt en "tag" på din mobil, pung og nøgler, så de kan findes via "find din telefon"-appen
- Læs i korte intervaller, og indlæg pauser
- Overvej at lytte til lydbog, mens du laver noget andet samtidig, fordi bevægelsen kan være med til at øge din koncentration til at huske det, du hører

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 6

Boost din opmærksomhed

Sæt kryds ud for det, du genkender eller har lyst til at afprøve.

Mulige boostere til at øge min opmærksomhed og bedre opgaveløsning og indlæring

- At jeg har helt ro omkring mig
- At andre ikke afbryder mig
- At jeg lytter til musik eller lignende samtidig
- At jeg synger eller nynner
- At tegne/doodle mens jeg lytter
- At jeg arbejder sammen med andre
- At jeg har en fast plan for, hvad jeg gerne vil lave hvornår, fx i undervisning eller lektielæsning
- Learning by doing – nemmere at lære ved selv at udføre noget med hænderne/kroppen end blot at lytte til teori
- At jeg kan få svar på tvivlsspørgsmål med det samme, så jeg hurtigt kommer videre
- At jeg samler mine spørgsmål sammen og véd, hvem jeg skal gå til for at få svar
- At jeg bevæger mig, fx skifter stilling på stolen, står op ved bordet, ligger under bordet, sidder på en bevægelig stol eller pude, går på gåbånd eller går en tur
- At jeg holder små faste pauser med hyppige intervaller
- At jeg arbejder intensivt, mens jeg er i flow
- At jeg laver kreative noter med flotte tegninger
- At jeg laver små husketeknikker/mnemoteknikker (fx små skøre historier), som gør det nye nemmere at huske. Fx kan man lave en historie for nemmere at huske sin nummerplade: "CA 24 112" kan blive til: "Cirka da klokken slog midnat, ringede hun til alarmcentralen"
- At jeg fjerner alle potentielle forstyrrelser, inden jeg går i gang, fx:
  - Slår notifikationer fra på telefon, smartwatch og mailen
  - Sætter optaget skilt på døren eller bordet, så familien, klassekammerater eller kollegaer ikke forstyrrer
  - Blokerer min kalender, så jeg har faste blokke af flere timer til at fordybe mig uden afbrydelser.

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Vær opmærksom på, at det er almindeligt at veksle mellem et lavt og et højt aktivitets- og impulsivitetsniveau flere gange i løbet af dagen. Men du vil formentlig kunne genkende dig selv mere i ét af niveauerne end det andet.

- Lyseblå** Ofte mest genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet
- Lysegul** Ofte mest genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet
- Lyserød** Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD (uanset aktivitetsniveau og impulsivitetsgrad).

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Kroppen	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har hurtige bevægelser ☐ At jeg bevæger mig meget ☐ At jeg har svært ved at være i ro og sidde stille i længere tid ad gangen ☐ At jeg bevæger mig, når jeg skal sidde stille, fx hoppende ben, piller ved ting, rejser mig og henter ting ☐ At jeg har dyrket meget sport (måske særligt, da jeg var yngre) <ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg bevæger mig langsomt ☐ At jeg har et slapt håndtryk og kram ☐ At jeg ofte hænger ind over bordet eller læner mig op ad ting ☐ At jeg har en uro/ fysisk sitren/spænding i kroppen ☐ At jeg ofte glider ned i sædet og halvligger, når jeg sidder ned ☐ At jeg ofte føler mig udmattet	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Acceptér, at din krop har brug for bevægelse og sørg for at have noget at aktivere dig med, når du skal sidde stille, fx tegne, dimseting, eller vippe med benet ☐ Dyrk motion fx styrketræning for at styrke dine muskler og krop ☐ Veksl din arbejdsstilling, hvis du har stillesiddende arbejde, fx sidde på vippestol, sid ned/stå op, eller gå på gåbånd, mens du arbejder ☐ Sørg for at få bevæget dig, gerne hver dag flere gange om dagen, fx i pauser samt før eller efter arbejde ☐ Overvej ADHD-medicin for at få mere ro på den kropslige uro og få boostet energi i den mere langsomme hjerne

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Tænkning og tale	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg ofte har tankemylder ☐ At mine tanker er hurtige ☐ At den ene tanke nemt tager den anden, og jeg glemmer, hvor jeg startede ☐ At jeg taler meget ☐ At jeg taler hurtigt og måske ofte får besked på at tale langsommere ☐ At jeg kommer til at tale utydeligt, så andre beder mig gentage ☐ At jeg ofte komme til at tale med mad i munden ☐ At jeg taler højt ☐ At jeg hurtigt føler mig rastløs eller keder mig ☐ At jeg taler før jeg tænker eller taler for at tænke ☐ At jeg tager hurtige beslutninger, uden at tænke så meget over mulige konsekvenser ☐ At jeg tænker kreativt og nytænkende ☐ At jeg er god til at tænke ud af boksen	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Lær evt. mindfulness til at bremse tankehastigheden lidt ☐ Bed andre om hjælp til at sortere i tankerne, hvis det går for stærkt ☐ Brug mindmaps til at holde styr på tanker, idéer og associationer ☐ Vær opmærksom på andres signaler; hvis de vender sig væk eller tager kontakt til andre, kan det være et tegn på, at du skal skrue ned for din egen tale ☐ Giv dem du kender godt lov til at give dig tegn på eller bede dig om at tale mindre og/eller langsommere ☐ Sig til andre: "Jeg er typen, der taler for at tænke, så kan vi lige gøre os nogle tanker samme, inden jeg kan komme frem til en god løsning?" ☐ Skærm dig fra ydre stimuli for at undgå overstimulation (se forslag i afsnittet om sanser) ☐ Dyrk motion, fordi det kan give ro til hovedet ☐ Hav fokus på at få sovet, da en træt hjerne har sværere ved at styre tanker og tale ☐ Overvej ADHD-medicin for at lette presset på tanker og tale

Ofte genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

Ofte genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Tænkning og tale (fortsat)	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg er velovervejet ☐ At jeg ikke tager forhastede beslutninger ☐ At jeg har latenstid og har brug for at tænke mig om, før jeg svarer eller handler ☐ At jeg taler langsomt og måske med mange pauser undervejs ☐ At jeg er tom for tanker ☐ At jeg dagdrømmer ☐ At jeg har tankemylder men svært ved at give udtryk for samt handle på mine tanker ☐ At jeg har svært ved at få ny ideer ☐ At jeg ikke taler så meget og ofte får besked på at sige mere ☐ At jeg ofte går i stå midt i sætninger ☐ At jeg kommer bagud i samtaler, fx har samtalen tit bevæget sig videre til et nyt emne, når jeg er klar med et svar eller et input	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Gør andre opmærksomme på, at du har brug for tid til at tænke, svare og tage beslutninger ☐ Spørg andre om sparring, hvis du hænger fast i tanker og ikke selv kan finde løsninger eller komme i gang ☐ Hvis du har begrænsede idéer, kan du spørge andre eller bruge AI (fx ChatGPT) til at få nye idéer eller flere muligheder ☐ Få hjælp til at prioritere i tanker og opgaver, samt få lavet en konkret plan, så du får handlet på det vigtigste ☐ Forklar andre, at du gerne svarer på spørgsmål men kan have svært ved selv at byde ind

  Ofte genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

  Ofte genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

  Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Arbejdsstil	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg arbejder hurtigt, når jeg er interesseret eller i flow ☐ At jeg er bedst i opgaver, der hurtigt kan gøres færdige ☐ At jeg sætter mange ting i gang (måske ofte samtidig) ☐ At jeg ikke altid får færdiggjort alle mine opgaver/projekter ☐ At jeg trives med mange bolde i luften ☐ At jeg keder mig i rutineopgaver ☐ At jeg har svært ved at falde til ro i én opgave og ofte zapper mellem flere ☐ At jeg har glæde af at arbejde sammen med nogen, der er gode til at gøre ting færdige <ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har et lavt energiniveau og arbejder i et langsomt tempo ☐ At jeg har svært ved at prioritere i mine opgaver ☐ At jeg har svært ved at komme i gang med opgaver ☐ At jeg har svært ved at blive færdig til tiden ☐ At jeg har glæde af at arbejde sammen med nogen, der er gode til både at komme i gang og blive færdige med opgaver	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vælg eller spørg efter opgaver, der matcher dine interesser og naturlige kompetener, da det kan øge dit engagement og koncentration ☐ Arbejd i korte intense perioder på opgaver, og indlæg små pauser med belønning undervejs (fx en kop kaffe, spil på mobilen eller snak med ven/kollega) for at fastholde energien og koncentration ☐ Opret daglige to-do-lister for at bryde opgaver ned i mindre trin, og prioriter mellem trinene ☐ Sørg for at vende tilbage til din to-do-liste og tjek, om du blev færdig med alle trin. Ellers vend tilbage ☐ Sørg for motorisk aktivitet og skiftende arbejdsstillinger ☐ Samarbejd med en god ven/kollega, som du kan sparre med, og som venligt kan minde dig om at gå i gang/blive færdig

■ Ofte genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

■ Ofte genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

■ Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Humør og følelser	☐ At jeg ofte oplever et svingende humør ☐ At jeg har et stort temperament ☐ At jeg nemt bliver irriteret eller vred ☐ At jeg er let at begejstre ☐ At jeg let bliver glad ☐ At jeg nemt bliver såret, ked af det og har let til gråd	☐ Få et mere stabilt humør ved at motinere eller jævnlige holde din krop i gang fysisk ☐ Husk at spise og drikke flere gange i løbet af dagen, så du ikke bliver hangry (hungry-angry) ☐ Gør andre opmærksomme på, at dit temperament let kan løbe afsted med dig, men at du øver dig i at kontrollere det ☐ Sig undskyld eller beklag, hvis du er kommet til at over reagere ☐ Husk at det også kan være en gave at have et rigt følelsesliv, fx når du smitter andre med godt humør og god energi ☐ Overvej at tage ADHD-medicin, hvis du oplever, at dine humørudsving bliver alt for svære for dig og dine omgivelser
	☐ At jeg oplever følelser i et begrænset omfang ☐ At jeg har begrænsede følelsesmæssige udsving (fx hverken helt vildt glad eller helt vildt sur) ☐ At hvis jeg for alvor oplever mig trådt over tæerne, eksploderer jeg	☐ Gør andre opmærksomme på at du ofte ikke reagerer i situationen, men at du godt kan blive vred eller ked af det alligevel ☐ Lyt fx til tempofyldt musik eller musik, du kan lide for at få energi og blive gladere ☐ Øv dig på at få sagt til og fra over for andre, inden du eksploderer ☐ Opsøg ting, der gør dig glad og øv dig evt. i at sige højt til dig selv og andre, at du bliver glad ☐ Overvej om du kan have en depression, hvis det er noget nyt, at du ikke oplever så mange følelser

Ofte genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

Ofte genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Indkøb og økonomi	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg hurtigt føler lyst til eller behov for at købe ting eller tøj ☐ At jeg køber ting eller tøj, så snart jeg ser det ☐ At jeg kan købe store mængder ting på kort tid ☐ At jeg ofte modtager pakker med posten, jeg har glemt, at jeg bestilte ☐ At jeg glemmer at sende/aflevere ting, der skal returneres eller byttes ☐ At jeg har svært ved at styre min økonomi (evt. kun i perioder) ☐ At jeg nemt får overtræk på kontoen ☐ At jeg bruger mine penge, så snart jeg får dem ☐ At det er svært at spare op ☐ At jeg har svært ved at lave og overholde et budget ☐ At jeg nemt fristes af gambling, at låne penge af andre eller at optage kvik-lån	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Forsøg at udsætte nice-to-have køb 24-48 timer, fx tøj, make-up og gadgets ☐ Undgå at handle, når du er sulten eller træt ☐ Undgå at gemme betalingsoplysninger fra online shopping-sider for at gøre impuls køb mere besværlige ☐ Motionér eller lav andet lystbetonet, når du får lyst til at købe ☐ Opret Betalingservice på alle need-to-have udgifterne, fx husleje, vand, forsikringer, osv. ☐ Få lavet automatisk overførsel til en opsparingskonto, så snart du får løn ☐ Hav opsparingskonti, der ikke er tilmeldt netbank, og hvor du skal i kontakt med din bank for at hæve ☐ Optag aldrig kvik-lån ☐ Opsøg professionel hjælp i banken, kommunen eller ved ludomani-tilbud, hvis du har svært ved at styre økonomien
Mad og drikke	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg spiser eller drikker, så snart lysten kommer ☐ At jeg spiser store mængder uden at føle mig mæt ☐ At jeg spiser eller drikker, når jeg keder mig, er træt eller i dårligt humør ☐ At jeg ofte spiser usunde madvarer eller snacks, fx slik, chips og fast-food	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hav sunde snacks liggende, som kan tage den hurtige sult og uro, fx mandler, snack gulerødder, cherrytomater eller energibarer ☐ Undgå at have usunde ting på lager ☐ Spis jævnt fordelt over dagen ☐ Brug din krop, når du keder dig, fx cykel eller gå en tur, gå i haven ☐ Dyrk regelmæssigt motion

Ofte genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

Ofte genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Skema 7

Hyper-/hypoaktivitet og impulsivitet

Områder	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Risikoadfærd	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg søger ekstremsport for at mærke mig selv ☐ At jeg drages af risikomiljøer med misbrug og kriminalitet ☐ At jeg har mange sexpartnere ☐ At jeg glemmer at bruge prævention/beskyttelse ved sex ☐ At jeg har haft én eller flere kønssygdomme ☐ At jeg ofte kommer i slagsmål (måske mest, da jeg var yngre) ☐ At jeg gambler, fx på sport, lotto, casino eller i gaming (skinbetting, lootboxes)	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Forsøg at finde en interesse hvor du kan udleve dine behov for spænding og dopaminkick ☐ Overvej ADHD-medicin, så din impulsivitet mindskes og lysten til at søge risikomiljøer/-aktiviteter dæmpes ☐ Hav altid et kondom på dig, uanset om du er en mand eller kvinde, det beskytter mod kønssygdomme ☐ Hvis du er kvinde og glemmer at tage din mini-/p-pille, bør du overveje mere fast prævention som p-stav, p-ring eller spiral ☐ Opsøg professionel hjælp, hvis din adfærd har for store konsekvenser for dig eller dine nærmeste ☐ Søg hjælp hos center for ludomani
Overforbrug af stimulan-ser	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg drikker store mængder koffeinholdige drikke, fx kaffe, sodavand og energidrik ☐ At jeg ryger cigaretter, damper eller bruger snus og har svært ved at stoppe igen ☐ At jeg har eller har haft svært ved at styre alkoholforbruget ☐ At jeg ryger eller har røget hash ☐ At jeg tager eller har taget stoffer	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vær opmærksom på, om du selvmedicinerer en ubehandlet ADHD – opsøg evt. udredning, hvis du endnu ikke har en diagnose ☐ Afprøv medicin for din ADHD ☐ Opsøg misbrugsbehandling i kommunen, hvis du har et regulært misbrug

- Ofte genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet
- Ofte genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet
- Adfærden kan ofte genkendes på tværs af alle typer af ADHD

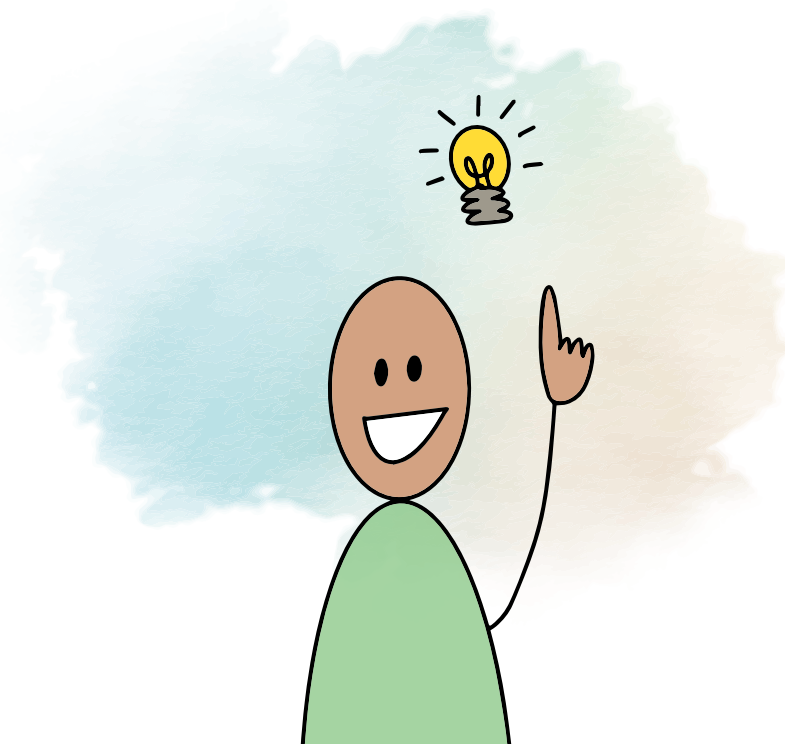
Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Når du læser de kommende eksempler og forslag, skal du huske på, at eksekutive vanskeligheder ofte vil vise sig i situationer med nye opgaver, problemer eller krav samt i situationer, du ikke har lyst til eller interesserer dig for.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Idéer & impulser Idérigdom og lystfølelse	☐ At jeg taler som et vandfald ☐ At jeg får mange idéer hele tiden ☐ At jeg har tankemylder, som ofte øges, når jeg er træt ☐ At jeg taler før jeg tænker eller taler for at tænke ☐ At jeg handler hurtigt på det, jeg har lyst til ☐ At jeg tit sætter mange aktiviteter i gang på én gang og ikke altid får dem gjort færdige ☐ At jeg har svært ved at finde på nye idéer eller løsningsforslag	☐ Gør omgivelserne opmærksomme på, at du kan komme til at tale eller handle hurtigt og gerne vil have at vide, hvis det går for stærkt, eller du går over nogens grænser ☐ Sig til andre: "Jeg er typen, der taler for at tænke, så kan vi lige gøre os nogle tanker samme, inden jeg kan komme frem til en god løsning?" ☐ Skriv dine idéer ned og vent med at handle på dem til efter fx 2 dage ☐ Spørg om hjælp fra dine nærmeste til at styre og/eller færdiggøre dine igangsatte aktiviteter

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion

Bremsen

Evnen til at styre/hæmme ideer, impulser, følelser ovs.

Måske genkender du...

- At jeg hurtigt bliver utålmodig
- At jeg har svært ved at vente, fx når jeg skal stå i kø, når jeg gerne vil købe noget NU, eller når andre taler længe
- At jeg ofte ændrer på mine planer og aftaler
- At jeg ikke forudser konsekvenser af min egen adfærd
- At jeg har svært ved at fastholde sund livsstil og ofte spiser fx store portioner eller usundt
- At jeg tit søger stimulanser, fx cigaretter, energidrik, kaffe, alkohol eller hårdere stoffer
- At jeg har svært ved at regulere mine følelser, og at jeg svinger hurtigt i humøret på få sekunder, minutter eller timer mellem fx glad, sur, vred, eufori
- At andre har svært ved at forudsige mit humør
- At jeg har hyppige og intense vredesudbrud
- At jeg har vanskeligt ved at bremse mig selv eller trække mig fra en diskussion
- At jeg hurtigt er videre igen, når jeg har været vred
- At jeg hurtigt føler mig stresset, og får sværere ved at løse problemer effektivt
- At jeg har svært ved at berolige mig selv og falde ned, når jeg har været vred eller stresset

Mulige hjælpsomme idéer

- Forsøg at udsætte køb 24 timer, og drøft gerne om dit køb er relevant med en ven eller pårørende
- Sæt deadlines for dig selv eller sammen med dine venner/pårørende for, hvor sent du må aflyse eller ændre en aftale
- Hvis du vil lave livsstilsændringer ift. fx mad eller stimulanser kan det være godt at gøre det sammen med en ven eller pårørende, så I holder hinanden op på at fortsætte
- Er du ude i et decideret misbrug, anbefales kontakt til egen læge eller misbrugsbehandling
- Informér dine venner/pårørende om dine udsving og bed dem bære over med dem eller hjælpe med at komme ud af fx vreden
- Øv dig i at gå væk fra situationer, der potentielt kan udvikle sig til diskussioner
- Lav et energiregnskab for at mindske stress
- Sørg for at motionere og holde pauser i hverdagen, da det øger overskuddet og evnen til at kontrollere dine impulser og følelser

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Arbejds-hukommelse At fastholde og bearbejde informationer i kortere tid	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at huske beskeder og instruktioner ☐ At jeg helst skal have én besked ad gangen ☐ At jeg helst skal skrive beskeder og informationer ned for at huske dem ☐ At jeg har svært ved at huske rækkefølger, hvilket fx gør det svært at løse opgaver med mange trin uden en opskrift eller en person til at minde mig om trinene ☐ At det er svært at multitask/skifte mellem opgaver ☐ At jeg nemt bliver overvældet af komplekse problemer, fordi de kræver, at jeg skal tænke på flere dele af problemet samtidig ☐ At jeg ofte glemmer, hvor jeg har lagt mine ting, fx mobil, briller og nøgler	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Skriv beskeder og informationer ned på papir eller som en note på mobilen ☐ Bed om kun at få én eller to beskeder ad gangen ☐ Skriv alle dine beskeder ned samme sted fx i noter på telefonen ☐ Hav faste pladser til dine ting ☐ Lav kun én ting ad gangen ☐ Fast plads i hjemmet og på job til nøgler, briller og mobil

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
<p>Tidsførmelse</p> <p>Fornemmelse for, hvor lang tid en opgave tager samt at udnytte sin tid effektivt</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At selvom jeg kan klokken, har jeg svært ved at beregne, hvor langt tid ting tager ☐ At jeg er den evige tidsoptimist og får sat for lidt tid af til mine opgaver og gøremål ☐ At jeg er i tvivl om, hvor længe en opgave tager, og at jeg derfor har svært ved at prioritere min tid ☐ At jeg aldrig bliver færdig til tiden, uanset om jeg går i gang i god tid ☐ At jeg har svært ved at overholde deadlines ☐ At jeg ofte kommer for sent 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Skab gode rutiner i hverdagsopgaverne, evt. sammen med en pårørende eller støtteperson ☐ Få hjælp til at sætte tid på dine opgaver og prioritere mellem dem ☐ Forsøg at regne "baglæns" for at finde ud af hvor lang tid de enkelte delopgaver i opgaven tager, – se eksempler i bogens afsnit 4.10 om struktur ☐ Indlæg ekstra tid/buffer tid til at løse dine opgaver, så du får dem færdig til tiden ☐ Bed pårørende om at invitere dig fx 15 min før alle andre, men oplys om, at de altid skal variere tidsrummet, så du ikke automatisk ved, hvornår du reelt skal komme
<p>Organisering & overblik</p> <p>At danne overblik, systematisere, holde styr på og holde orden i mine ting</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at holde orden og skabe systemer i mine ting og omgivelser ☐ At jeg har svært ved at rydde op ☐ At jeg har svært ved at systematisere og organisere mine elektroniske filer, fx på computeren eller i min mail ☐ At jeg har kaotiske tanker og har svært at strukturere og organisere tanker, ideer og information ☐ At jeg har svært ved at prioritere i opgaver og informationer ☐ At jeg nemt overvældes af kompleksitet og detaljer ☐ At jeg har svært ved at bryde store opgaver ned i mindre dele, der er nemmere at overskue ☐ At jeg har svært ved at regne ud, hvordan jeg forventes at løse opgaver ☐ At jeg har svært ved at regne konsekvenserne af mine egne handlinger ud 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bed andre om hjælp til at få ryddet op og styr på dine ting ☐ Sæt evt. billeder eller dymoer på hylder, låger, skabe og skuffer så du kan huske, hvor tingene skal hen ☐ Bed om færre informationer hjemme og på jobbet, når det kan lade sig gøre ☐ Bed pårørende eller støttepersoner om hjælp til at lave strategier til at få overblik, fx et system til at skrive opgaver i kalenderen

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
<p>Planlægning & prioritering Identificere mål, planlægge vejen dertil og færdiggøre</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at planlægge, prioritere og strukturere min dagligdag og mine opgaver ☐ At jeg har svært ved at bryde opgaver ned i mindre trin ☐ At jeg har svært ved at prioritere i opgaver og informationer ☐ At jeg har svært ved at have et stabilt arbejdsflow, fordi jeg ikke får lavet holdebare planer ☐ At jeg går i gang med opgaver for herefter at opdage, at jeg ikke har alle de ting, jeg skal bruge ☐ At jeg går i gang med opgaver men sjældent får dem gjort færdige ☐ At jeg er perfektionistisk fordi det hjælper mig til at opdage alle de ting, der nemt smutter for mig 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Skab gode rutiner i hverdagsopgaverne sammen med en pårørende eller støtteperson ☐ Brug en app eller få hjælp fra andre til at planlægge og prioritere ☐ Husk på at et planlægnings-system måske har en begrænset levetid. Når ADHD-hjernen ikke længere synes, at systemet er spændende, er der behov for tilpasning af fx farver eller opbygning, hvis det skal virke igen
<p>Igang-sætning Gå i gang af sig selv</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at gå i gang af mig selv med opgaver og aktiviteter, også selvom jeg godt ved, hvad jeg skal (særligt svært ved kedelige ting) ☐ At jeg udsætter ting til sidste øjeblik ☐ At jeg tit er forsinket, fordi jeg ikke gik i gang i god tid ☐ At jeg tit laver mange overspringshandling ☐ At jeg nemmere kommer i gang, når jeg laver ting sammen med andre 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sørg for at have gode planer, der trinvis beskriver, hvad du skal gøre, da det så er nemmere at gå i gang ☐ Sæt alarmer for at påminde dig selv om, hvornår du skal gå i gang ☐ Aftal med en pårørende, kollega eller leder, hvad du har brug for at blive sat i gang med, og hvordan de evt. kan hjælpe dig i gang

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Fleksibilitet Tilpasse sin adfærd til uforudsete ændringer og tænke i nye løsninger	☐ At jeg har det bedst med at vide, hvad der skal ske på forhånd ☐ At jeg bliver utryg eller irriteret ved ændringer i planer ☐ At det er svært for mig, når andre ændrer planer eller aftaler (det kan være ok, når jeg selv ændrer planer) ☐ At jeg helst løser opgaver på den samme måde hver gang og har svært ved at afvige fra min egen løsning	☐ Opsøg de informationer, du har glæde af at vide på forhånd, og forklar gerne, at det er pga. din ADHD, det er rart at være forberedt ☐ Aftal med dine pårørende, studiekammerater, eller leder, hvordan du bedst kan få gode arbejdsrutiner, så du ikke oplever behov for mange ændringer
Tilpasning At opdage hvordan man klarer sig socialt eller i en opgave og tilpasse sig efter behov	☐ At jeg ikke opdager, når jeg har lavet fejl i en opgave ☐ At jeg ikke opdager, når jeg har opført mig socialt upassende ☐ At jeg har svært ved at ændre på min adfærd eller opgaveløsning, selv når jeg er klar over, at den er problematisk ☐ At jeg har urealistiske vurderinger af min egen præstation. Måske synes jeg tit, at jeg har gjort det bedre eller værre, end andre synes ☐ At jeg har svært ved at lære af mine fejl og ender med at begå de samme fejl igen	☐ Vær ekstra opmærksom på andres kropssprog i sociale situationer ☐ Aftal med en pårørende, ven, kollega eller leder, at de gør dig diskret opmærksom på, hvis du har sagt eller gjort noget uheldigt ☐ Spørg andre, hvad der kunne være smart at gøre for at løse opgaven/redde situationen

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 9

Sociale evner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

- Lyserød** Ofte mest genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet
- Lysegrøn** Ofte mest genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Socialt	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Venskaber og sociale relationer generelt	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg ofte er festlig og underholdende ☐ At jeg bidrager med gode ideer og sjove påfund ☐ At jeg er idérig og kreativ ☐ At jeg er god til at tage spontane initiativer til sociale aktiviteter og samvær ☐ At jeg ofte er i mødekommende i det indledede møde, men nogle oplever måske mit selskab for intenst ☐ At jeg kan komme til at være dominerende i samtaler, så de andre ikke får så meget taletid eller bliver irriterede på mig ☐ At jeg glemmer at svare på beskeder, opkald og mails ☐ At venskaber nemt falder fra, hvis den anden ikke er primus motor på at holde kontakten ☐ At jeg kan komme til at støde andre med hurtige kommentarer, uden det var min hensigt ☐ At jeg kan ende i konflikter eller uoverensstemmelse mere end de fleste andre gør ☐ At jeg ofte oplever, at uoverensstemmelser er andres skyld og kan have svært ved at se egen andel i disse 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Omgiv dig med mennesker der accepterer og sætter pris på dig, som du er ☐ Vær åben over for feedback fra dem, du stoler på ☐ Sig til dine venner og familie, at du er glad, når de tager kontakt, fordi dine manglende svar ofte handler om din ADHD ☐ Undgå at bruge din diagnose som en undskyldning – snarere en forklaring ☐ Sørg for pauser før, under og/eller efter sociale ting, så du ikke udtrættes for meget af at være social ☐ Arbejd med at få overblik over din energiforvaltning, og øv dig i at prioritere din energi ift. det sociale ☐ Sig undskyld, hvis du selv eller andre opdager, at du har sagt eller gjort noget, som har såret eller gjort andre vrede, uden det var din hensigt ☐ Brug evt. sætninger som: "Det var ikke min mening at gøre dig ked af det. Hjælp mig med at forstå, hvad jeg sagde eller gjorde, som var uheldigt. Så vil jeg gerne øve mig på at undgå det" ☐ Ved uoverensstemmelse eller konflikt; forsøg at lytte til andres synspunkter og vær åben over for, om deres oplevelse kan være anderledes end din ☐ Undgå mennesker, du kommer i diskussion og konflikt med

Skema 9

Sociale evner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Socialt	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Venskaber og sociale relationer generel (fortsat)	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg er bedst 1:1 eller i mindre selskaber ☐ At jeg har svært ved at tage initiativ til at få lavet aftaler med venner og familie ☐ At jeg ofte glemmer at svare på beskeder eller invitationer ☐ At mine venskaber nemt glider ud, hvis den anden ikke holder kontakten	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Opsøg aftaler 1:1 eller i små grupper ☐ Lav energiregnskab over, hvad der giver og tager energi, når du er sammen med venner ☐ Prioritér at sige ja til nogle invitationer for at fastholde venskabet/ de sociale kontakter ☐ Brug pauser i løbet af dagen/ ugen til at få taget kontakt til venner, fx ring til dem på bilturen til og fra arbejde eller tjek fast dine beskeder hver aften ☐ Planlæg faste månedlige/ ugentlige aftaler med dine venner, hvor I fx spiser sammen, træner eller drikker kaffe. ☐ Sig til dine venner og familie, at du sætter pris på kontakten til dem, og når du ikke får svaret eller taget initiativ, handler det om din ADHD ☐ Undgå at bruge din diagnose som en undskyldning – snarere en forklaring ☐ Fortæl til dine nærmeste, hvad du vil øve dig på at gøre, når du oplever udfordringer pga. din ADHD, fx at få svaret på beskeder én gang om ugen

Ofte mest genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

Ofte mest genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Skema 9

Sociale evner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Socialt	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Tempo og udtrætning	☐ At jeg ofte kommer til at sige ja til for mange aftaler eller gøre for meget for andre, og selv bliver udmattet	☐ Skriv alle aftaler i en kalender, inkl. hvor lang tid, du forventer, de tager, så du har overblik over reelt tidsforbrug, og hvor meget det er realistisk at nå
	☐ At jeg udmattes af at være social, selvom jeg hygger mig, mens det står på	☐ Sæt en bagkant på dine aftaler og aftal evt. et tidspunkt med andre, hvor I følges hjem
	☐ At det kan være svært at stoppe og gå hjem	☐ Sørg for at læg tid ind i kalenderen (timer/dage) til at slappe af, når du har været social
	☐ At det kan være svært at finde ro, når jeg kommer hjem efter noget socialt	☐ Mental afslapning er nogle gange nemmere at opnå ved fysisk aktivitet fx en gåtur eller grave i haven, end hvis man lægger sig på sofaen
	☐ At jeg hurtigt udtrættes, når jeg er social	☐ Sæt en bagkant på dine aftaler og gå hjem, selvom det er hyggeligt, så du ikke overforbruger dig selv
	☐ At jeg har behov for alenetid, når jeg har været social	☐ Sørg for at læg tid ind i kalenderen (timer/dage) til at slappe af, når du har været social
	☐ At jeg kan have latens i samtaler, så samtalen er gået videre, når jeg er klar med en kommentar eller et svar	☐ Acceptér at du har brug for tid i samtale og fokusér på at få budt ind i samtaler med få personer
		☐ Forsøg at få et overblik over din energiforvaltning, brug evt. batterimodellen i skema 17.

Ofte mest genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

Ofte mest genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Skema 9

Sociale evner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Socialt	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Parforhold	☐ At jeg mest har haft korte forhold eller skiftende partnere ☐ At jeg har fundet en partner, som jeg matcher godt med, og som tilfører mig ro og struktur ☐ At jeg føler, at jeg er i gang hele dagen med praktiske ting og sjældent har ro til at sidde ned ☐ At jeg dyrker mange fritidsinteresser og derfor ikke tager så meget del i det praktiske derhjemme ☐ At min partner ikke synes, jeg bidrager nok til de praktiske ting i hjemmet ☐ At det er vigtigt for mig at have hyppig sex for at bevare parforholdet ☐ At det kan være svært at være i et parforhold uden at have sidespring	☐ Afstem med din partner, hvordan fordelingen af praktiske opgaver skal være mellem jer, så begge tilgodeses ☐ Afstem med din partner, hvordan hver jeres seksuelle behov kan opfyldes og indgå evt. kompromiser ☐ Acceptér, at der også er perioder i ethvert parforhold, hvor hverdagens trummerum fylder. Prøv evt. at få gode ting i kalenderen sammen, så I fastholder gnisten og kærligheden
	☐ At jeg ofte er træt derhjemme ☐ At det er svært at have overskud til at lave så meget praktisk derhjemme ☐ At jeg ikke får taget så meget initiativ til oplevelser og nærvær/imtimitet med min partner	☐ Aftalt med din partner, hvad du realistisk kan overkomme derhjemme, så I undgår bebrejdelser og dårlig samvittighed ☐ Planlæg faste månedlige/ugentlige aftaler med din partner, hvor I fx spiser sammen, træner eller går i biografen ☐ Afstem med din partner, hvordan hver jeres seksuelle behov kan opfyldes og indgå evt. kompromiser ☐ Sæt evt. sex i kalenderen, så I er sikre på at fastholde sexlivet ☐ Acceptér, at der også er perioder i ethvert parforhold, hvor hverdagens trummerum fylder. Tag gerne initiativ til at få gode ting i kalenderen sammen, så I fastholder gnisten og kærligheden

Ofte mest genkendeligt ved hyperaktivitet/højt aktivitetsniveau og meget impulsivitet

Ofte mest genkendeligt ved hypoaktivitet/lavt aktivitetsniveau og fravær af impulsivitet

Navn: _____

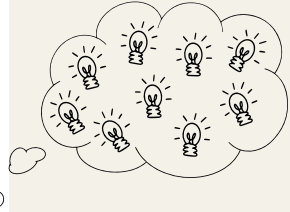
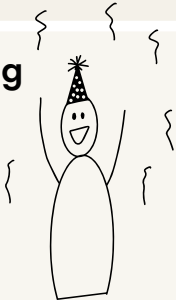
Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 10

Styrker

Sæt Sæt kryds ud for det, du genkender.

Emne	Måske genkender du
Hyperfokus/ flow ved interesse	☐ Når jeg er interesseret, kan jeg komme i flow og hyperfokusere på en opgave eller et emne i længere tid ☐ Når jeg er i flow, kan jeg lukke alt andet ude og have fuldt fokus på det, jeg er i gang med
Imøde- kommende og nysgerrig 	☐ At jeg nemt falder i snak med andre ☐ At jeg nemt bliver begejstret for andres ideer og interesser ☐ At jeg har stor nysgerrighed over for alle emner, fx andre måder at leve på, nye måder at gøre tingene på, andre holdninger, osv. ☐ At jeg er rolig og venlig ☐ At jeg er god til at lytte
Idérig og kreativ 	☐ At min hjerne er som en popcorn-maskine af fede idéer og nye måder at se ting på ☐ At jeg tænker ud af boksen og ikke er fastlåst i allerede kendte løsninger og metoder, men ser nye sammenhænge og muligheder ☐ At jeg associerer hurtigt og ser nye sammenhænge og nye muligheder fx inden for iværksætteri, kunst, opfindelser, håndværk og musik ☐ At jeg er god til at finde inspiration i, hvordan andre har gjort noget kreativt ☐ At jeg er kreativ inden for fx håndværk, DIY og byggeri, fx bygge terrasser, plantekasser, legehuse, renoveringsopgaver, osv. ☐ At jeg er kreativ, fx tegne, perler, sy, strikke, lave smykker, osv. ☐ At jeg er god til at indrette kreativt med spændende møbler og evt. DIY-projekter
Festlig 	☐ At jeg kan fylde festlige lejligheder med godt humør, højt tempo og festlige indslag ☐ At jeg optræder med indslag, taler og sange ved festlige lejligheder ☐ At andre tit placerer mig ved et bord, hvor jeg forventes at peppe stemningen lidt op ☐ At jeg er hurtig til at finde på kække bemærkninger ☐ At jeg er god til at fortælle anekdoter med humor
Modig	☐ At jeg ikke følger strømmen men tør prøve nye veje, fx ift. bolig, job, seksualitet, venskaber, påklædning, osv. ☐ At jeg er eventyrlysten og har stor lyst til at prøve nye ting, fx rejse, job, nye interesser og aktiviteter ☐ At jeg er risikovillig og tør tage chancer, andre måske ikke ville tage, fx ift. investeringer, iværksætteri, følge sine drømme med fare for ikke at lykkes som håbet ☐ At jeg står ved, hvem jeg selv er fx ift. egne holdninger og meninger ☐ At jeg er ærlig og direkte, når andre beder mig om råd eller spørger mig om noget

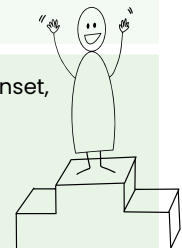
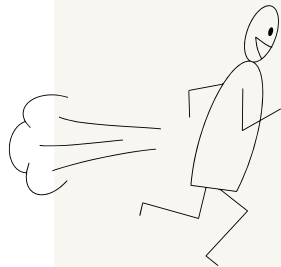

Skema 10

Styrker

Sæt Sæt kryds ud for det, du genkender.

Emne	Måske genkender du
Interesser	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har nemt ved at få nye interesser ☐ At jeg har gode interesser, jeg sætter pris på ☐ At jeg undersøger ét emne til bunds, inden jeg går videre til et nyt spændende emner og hyperfokuserer på det
optimisme	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg for det meste ser lyst på udfordringer og bevarer troen på, at ting vil lykkes ☐ At jeg nemt kan smitte andre med min entusiasme ☐ At andre tit kalder mig en humørspreder
Energiniveau	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har et ekstra gear ift. andre og kan overkomme mere end de fleste ☐ At jeg når meget på kort tid, når jeg først kommer i gang ☐ At jeg ofte har så meget energi, at jeg laver flere ting på én gang ☐ At jeg bruger min energi på sport (fx elitesportsudøver, ekstremsportsudøver eller masser af sport i fritiden) ☐ At jeg er god til at igangsætte – og hvis jeg teamer op med nogen, der er god til at fuldføre projekter, sker der vilde ting! ☐ At jeg er rolig og tålmodig ☐ At jeg sjældent stresser
Konkurrence-minded	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg elsker at vinde! Og vil gøre en ekstra indsats næsten uanset, hvad det handler om ☐ At jeg altid går forrest i konkurrencer på job og i fritid ☐ At jeg fungerer godt med korte deadlines ☐ At jeg elsker hurtig belønning og fejring, når noget lykkes
Æstetik	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg sætter pris på skønhed, fx i kunst, musik, mode, personlighed og udseende ☐ At jeg nyder kvalitet og gourmet oplevelser, fx madlavning, mærkevarer og oplevelser ☐ At jeg elsker at lave DIY (do-it-yourself) projekter, så mit hjem bliver flot

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 11

Motivation

I skemaet her findes der mange forslag til forskellige ting, der måske kan motivere dig i din hverdag. Sæt kryds ud for det, du genkender.

Skemaet kan også bruges som inspiration til, hvad du kan bruge som belønning.

Emne	Eksempler
Tøj og accessories	☐ Nyt tøj/sko/tasker ☐ Mærkevarer ☐ Smykker ☐ At shoppe/gå i butikker
Hjemmet	☐ Nye møbler ☐ Indrette på ny ☐ DIY-projekter ☐ Nye maskiner, fx køkkenmaskiner
Power-tools	☐ Nye power-tools ☐ At lave projekter, hvor mit power-tool kan bruges ☐ At tale med andre om power-tools ☐ At gå i byggemarkeder
Wellness	☐ Brunch ☐ Spise på restaurant ☐ Spa-oplevelse ☐ Ansigtsbehandlinger
Rejser	☐ Undersøge rejsemål ☐ Planlægge ferier ☐ Familierejser ☐ Mandeture ☐ Pigeture
Ros og anerkendelse	☐ At få ros for konkrete ting, jeg har gjort godt ☐ At andre ser, at jeg lykkes ☐ At mine nærmeste møder op/kontakter mig, når der sker noget vigtigt for mig ☐ At få at vide, at andre kan lide at være sammen med mig ☐ At få at vide, at jeg er en god ven/søster/bror/datter/søn, osv. ☐ At få at vide, at jeg er en god partner
Kærlighed	☐ At andre fortæller, at de holder af mig ☐ At andre fortæller, at de elsker mig ☐ At andre siger, at jeg er vigtig for dem

Skema 11

Motivation

I skemaet her findes der mange forslag til forskellige ting, der måske kan motivere dig i din hverdag. Sæt kryds ud for det, du genkender.

Skemaet kan også bruges som inspiration til, hvad du kan bruge som belønning.

Emne	Eksempler
Penge	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At få penge, når jeg har udført et stykke arbejde ☐ At tjene mine egne penge ☐ At få penge i gave ☐ At spare op til noget, jeg ønsker mig ☐ At tjene mange penge ☐ At blive rig ☐ At se investeringer give afkast ☐ At bruge penge
Tilbehør / gadgets	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At læse om/ undersøge gadgets til mine interesser ☐ At købe udstyr til mine interesser (fx golfudstyr, bildele, mobiltelefoner og computere) ☐ At holde øje med nye gadgets på markedet ☐ At se film om, hvordan gadgets kan bruges
Køretøjer	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Biler ☐ Motorcykler ☐ Formel-1 ☐ Cykler
Fysisk kontakt	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Massage ☐ Nusse tæer ☐ Nusse hår ☐ Klø ☐ Kram ☐ Kys ☐ High-five ☐ Særlige håndtegn

Skema 11

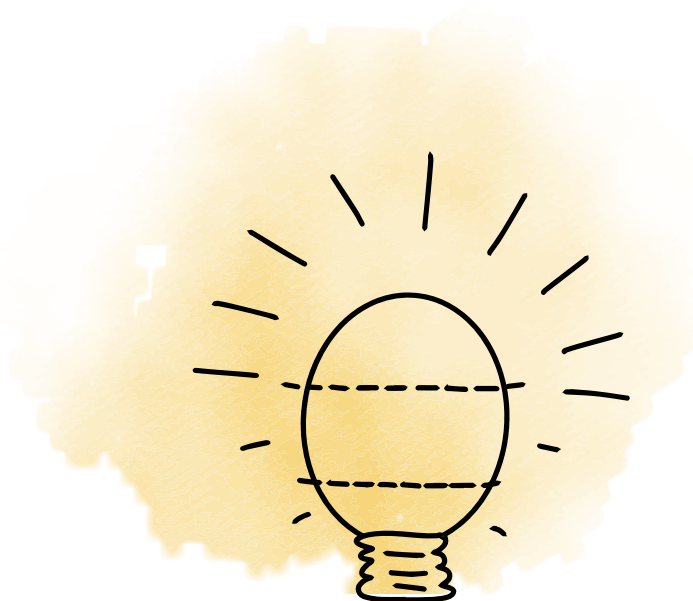
Motivation

I skemaet her findes der mange forslag til forskellige ting, der måske kan motivere dig i din hverdag. Sæt kryds ud for det, du genkender.

Skemaet kan også bruges som inspiration til, hvad du kan bruge som belønning.

Emne	Eksempler
Belønning	☐ Små hurtige belønninger, fx tid til at se på mobil, se serier, et kys/kram, en kop kaffe eller et stykke chokolade ☐ Større belønninger, fx at købe noget, jeg har ønsket mig eller at tage på tur
Tidspres	☐ At have korte deadlines ☐ At vide, at andre venter på mig
Motion/sport (gå til/udføre)	☐ Løbe ☐ Cykle ☐ Gåtur ☐ Paddle ☐ Kajak ☐ Badminton ☐ Tennis ☐ Dans ☐ Golf ☐ Fodbold ☐ Håndbold ☐ Svømning ☐ Kampsport ☐ Faldskærmsudspring ☐ Klatring ☐ Ridning

Du kan finde flere idéer i skema 6 om at booste din opmærksomhed eller skema 18 om uddannelse og job.

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Du kan udfylde et UNITE-skema, hvis du vil undersøge, hvad der kan skabe og/eller fastholde din motivation for en aktivitet eller en opgave. Udfyld kun de felter, der giver mening for dig.

Skema 12

UNITE-skema til din motivation

Aktivitet eller opgave:

Udfordrende U	Hvad kan gøre aktiviteten eller opgaven tilpas udfordrende for mig? • • • • •
Nyt N	Hvad kan tilføres af nye elementer, så aktiviteten eller opgaven bliver ved med at føles ny og spændende? • • • • •
Interesse I	Hvad kan gøre aktiviteten eller opgaven interessent for mig? • • • • •
Tidspres T	Hvad kan få aktiviteten eller opgaven til at give fornemmelsen af, at der er tidspres for at blive færdig? • • • • •
Essentielt E	Hvad kan få aktiviteten eller opgaven til at føles essentiel eller vigtig for mig? • • • • •

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

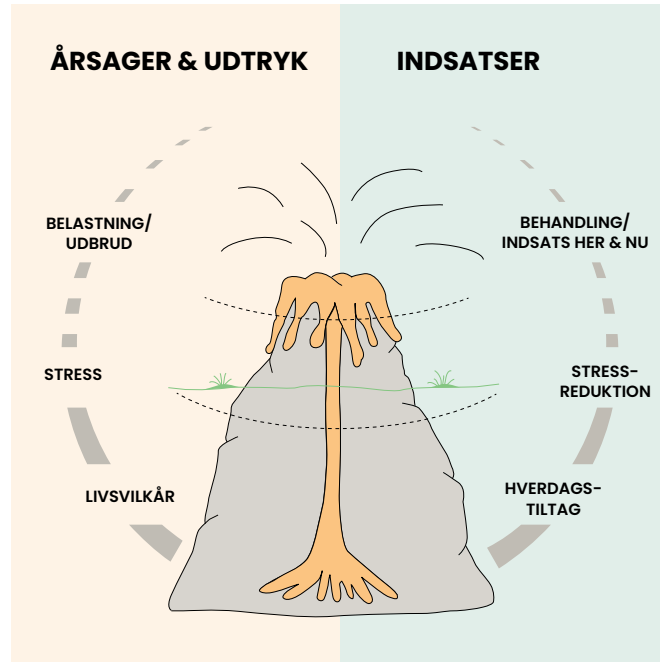
Skema 13 Belastningsvulkanen

Belastning/udbrud

Stress

Livsvilkår

Udfyld Belastningsvulkanen for at få et samlet overblik over, hvad er hhv. årsager og udtryk samt hjælpsomme indsatser, når du bliver stresset og belastet.

Behandling/indsats her & nu

Stressreduktion

Hverdagstiltag

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

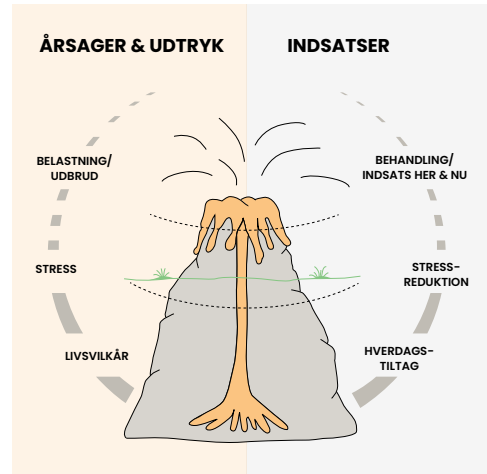
Skema 14

Belastningsvulkanen fokus på årsager og udtryk

Udfyld Belastningsvulkanen for at få et samlet overblik over, hvordan dine livsvilkår, stressreaktioner og belastningsreaktioner kommer til udtryk.

Denne model hører til bogens afsnit 4.3 om belastningsvulkanen

Herunder findes en model med belastningsvulkanen, som du kan udfylde for at få overblik over, hvordan dine belastningsårsager, stressreaktioner og belastningsreaktioner kan se ud. Du kan finde inspiration til, hvad du kan skrive i de tomme felter i bogens afsnit 4.3.

Livsvilkår:

Stress:

Belastning/udbrud

--	--	--

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

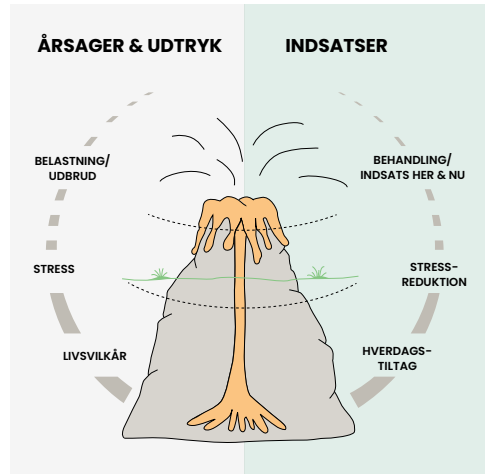
Skema 15

Belastningsvulkanen fokus på indsatser

Udfyld Belastningsvulkanen for at få et samlet overblik over, hvad der kan være hjælpsomt for dig, for at forebygge og sætte ind over for stress og belastning.

Denne model hører til bogens afsnit 4.3 om belastningsvulkanen.

Herunder findes en model med belastningsvulkanen, som du kan udfylde for at få overblik over, hvad der kan være hjælpsomt for dig, for at forebygge og sætte ind over for stress og belastning. Du kan finde inspiration til, hvad du kan skrive i de tomme felter i bogens afsnit 4.3.

Livsvilkår:

Stress:

Belastning/udbrud

--	--	--

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 16

Motion

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Emne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Får ikke motioneret i hverdagen	☐ At jeg ikke bryder mig om at motionere ☐ At jeg tit tænker på at motionere men ikke rigtig kommer igang ☐ At motion er min evige dårlige samvittighed	☐ Fokuser på at få mere bevægelse ind i din hverdag frem for at slå dig selv i hovedet med, at du ikke får motion fast på skemaet. Prøv fx: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tag trapper frem for elevator ☐ Tag cyklen eller gå på arbejde, eller en del af vejen, i stedet for at tage bilen eller bussen ☐ Gå en tur i frokostpausen ☐ Stå af bussen et eller flere stoppesteder før og gå resten af vejen ☐ Køb et gå-bånd, en cykel til under bordet eller lign. og bevæg dig, mens du arbejder ved dit skrivebord, ser serier eller andet hvor du ellers plejer at sidde stille. ☐ Aftal med en anden at motionere sammen, fx en ugentlig gåtur
Enspænderen/lonely rider	☐ At jeg helst vil motionere alene uden kontakt til andre ☐ At jeg gerne vil have en instruktør, men jeg behøver ikke kontakt til de andre på holdet ☐ At jeg primært motiveres ved at nå mine egne mål og slå mine egne tider	☐ Vælg motionsformer, der kan dyrkes alene: Løb, cykling, svømning, træningscenter, hjemmetræning med youtubevideoer eller app. ☐ Vælg motionshold, hvor du ikke behøver kontakt til andre: Fx spinning, styrketræning på hold, dansefitness mm.
	☐ At jeg helst vil træne selv, men jeg motiveres samtidig af at høre om andres fremskridt ☐ At jeg finder det hjælpsomt at have et onlinefællesskab at dele fremskridt og erfaringer med	☐ Vælg en app- eller online baseret løsning, hvor du er en del af et fællesskab og selv bestemmer, hvor aktiv du vil være ift. at dele eller blot følge fra sidelinjen

Skema 16

Motion

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Emne	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Helst på hold	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg er bedst til at komme afsted til et fast træningstidspunkt ☐ At jeg har glæde af, at følges ad med andre til træning ☐ At jeg har det godt med at have en instruktør, der styrer træningen og har et fast program ☐ At jeg helst vil på motionshold for indholdets skyld, men jeg har ikke behov for at tale med andre på holdet	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Aftalt evt. med en ven at følges til holdtræning ☐ Vælg evt. en holdtræning med begrænset kontakt til andre fx spinning eller styrketræning
Keder mig hurtigt	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg keder mig hurtigt, når jeg har været afsted et par gange til samme slags motion ☐ At jeg har gået til et hav af sportsgrene, men jeg mister hurtigt interessen	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Brug "Vi tager en tur i karrussellen igen"-princippet: Find fred i at du kun går til ting i kort tid og prøv fx: ☐ Lav en liste over de ting, du har gået til og prøv en gang imellem at vende tilbage og prøv nogle af de ting, du har gået til tidligere ☐ Meld dig kun til en aktivitet i fx tre måneder ad gangen ☐ Køb klippekort frem for at melde dig til fast betaling ☐ Spørg i dit lokale træningscenter eller forening, om de har hold med hyppige skift i aktiviteterne. Nogle foreninger har hold, hvor man skifter mellem sportsgrene, ligesom du kender det fra idrætstimerne i folkeskolen, så man ikke laver det samme hver gang ☐ Søg på google eller youtube efter "exercise for people who gets easily bored"

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skema 17

Batterimodellen

Du kan bruge Batterimodellen til at afdække, hvad der hhv. giver og tager din energi generelt i hverdagen eller i helt konkrete situationer.

En simpel måde at arbejde med energiforvaltning

Batteriet viser min energi i følgende situationer: _____

_____

Giver energi:

_____

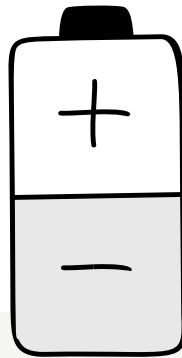
_____

_____

_____

_____

_____

Tager energi:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Navn: _____

Dato: _____

Udfyldt af: _____

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Her ses eksempler på hvordan du kan udfylde skemaet

<p>Sæt kryds ...</p> <p>☒ Virker</p> <p>☒ Virker dårligt/negativt/nedsætter koncentrationen</p> <p>☒ Ved ikke</p> <p>☐ Ingen betydning</p>	<p>Skriv tal på, hvad forslaget vil betyde for din koncentration:</p> <p>2 Meget nemmere at koncentrere mig</p> <p>1 Lidt nemmere at koncentrere mig</p> <p>0 Ingen betydning</p> <p>-1 Lidt sværere at koncentrere mig</p> <p>-2 Meget sværere at koncentrere mig</p>	<p>Eller skriv en kommentar ved de forslag, du har lyst til.</p>
--	--	---

Sanseindtryk	Kryds/score	Kommentar
Mange lyde omkring mig		
Stilhed		
Andre taler til mig		
Høre musik (Skriv evt. hvilken særlig musik)		
Have ørepropper i		
Bestemte dufte (skriv evt. hvilke)		
Neutral lugt		
Mange ting at kigge på i omgivelserne		
Noget at tygge på (fx tyggegummi, mad eller lign)		
Noget at dimle med i hænderne		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Sanseindtryk (fortsat)	Kryds/ score	Kommentar
Mulighed for at bevæge mig		
Sidde på en luft- eller kuglepude		
Bære en kugle- eller tyngdevest		
Andet?		

Opgaveløsning	Kryds/ score	Kommentar
At kunne gøre én opgave færdig, før jeg går videre med den næste		
At have flere opgaver i gang ad gangen og skifte mellem dem		
At have små opgaver, som jeg hurtigt kan gøre færdige og derefter skifte til noget andet		
At have god tid til at fordybe mig i opgaven		
At arbejde i kortere sekvenser, som matcher min koncentrationsevne		
At vide hvad jeg skal fra starten		
At selv kunne bestemme, hvordan opgaven skal løses		
At selv kunne bestemme rækkefølgen opgaverne skal løses i		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Opgaveløsning (fortsat)	Kryds/ score	Kommentar
At arbejde alene		
At arbejde i gruppe		
At jeg bestemmer, hvordan gruppen skal løse opgaven		
At andre bestemmer, hvordan vi skal løse opgaven		
At vi bestemmer i fællesskab, hvordan opgaven skal løses		
At få en mundtlig instruktion		
At få en nedskrevet instruktion, jeg kan følge punktvis		
At få en plan for opgaven, hvor jeg kan krydse af, når jeg har udført et trin		
At kunne holde små hyppige pauser		
At andre afbryder mig, mens jeg arbejder		
At kunne spørge nogen undervejs i opgaven hvis jeg kommer i tvivl		
At nogen tjekker op på mig undervejs i opgaven		
At der er små pauser undervejs i opgaveløsningen		
At der er små "belønninger" undervejs i opgaveløsningen, fx at få en snack, at høre lidt musik, drikke en kop kaffe osv.		
Andet?		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Min arbejdsplads, fx i klassen eller på kontoret	Kryds/ score	Kommentar
At der er ryddet op		
At der er mange ting omkring mig		
At jeg har alle de ting, jeg skal bruge i nærheden		
At jeg skal bevæge mig lidt efter de ting, jeg skal bruge		
At være alene i rummet		
At der er andre i rummet		
At sidde ved mit eget bord		
At sidde ved et fællesbord		
At sidde med retning mod en væg eller lignende		
At sidde så jeg kan se andre i rummet		
At have mulighed for at stå op		
At have mulighed for at ligge ned		
At min stol kan bevæge sig		
At jeg har noget at bevæge mine fødder på (fx en bold)		
At jeg kan stå op		
At jeg kan ligge ned		
At jeg må bruge dimleting i hænderne		

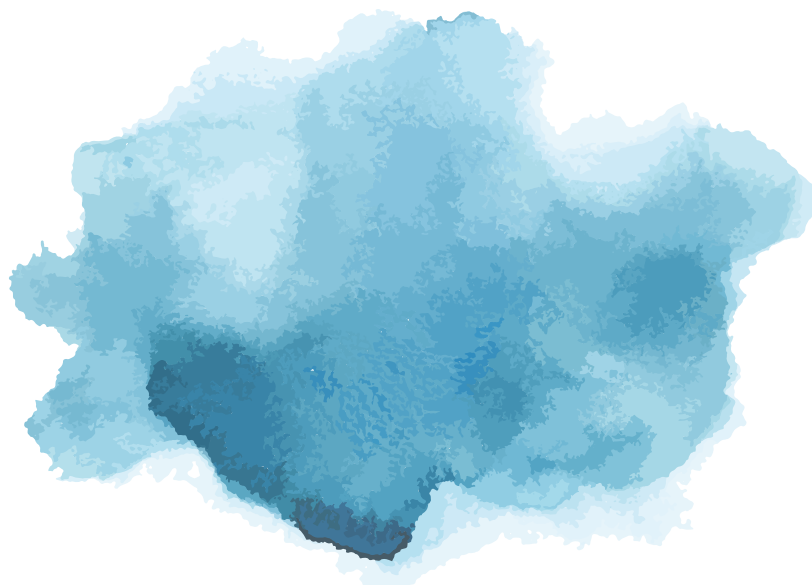

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Min arbejdsplads, fx i klassen eller på kontoret (fortsat)	Kryds/score	Kommentar
At jeg må gå udenfor		
At jeg har høretelefoner på		
At jeg må drikke noget		
At der er lyst i rummet		
At jeg kan arbejde på flere skærme		
At jeg har alle tingene til opgaven fra starten, inden jeg går i gang		
At jeg er omgivet af mange ting, der ikke er relevante for opgaven		
Andet?		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Undervisning	Kryds/ score	Kommentar
At jeg ved, hvad der skal ske i timen		
At der sker ændringer i dagens plan		
At der sker ændringer i planen undervejs i timen		
At timens/dagens plan står på tavlen		
At jeg har timens/dagens plan på min plads		
At der er mange elever i klassen		
At der er stille i klassen		
At de andre snakker		
At jeg snakker med sidekammeraten		
At jeg kan gå ud af klassen og arbejde et andet sted		
At læreren taler længe		
At læreren skriver på tavlen		
At jeg arbejder i arbejdsbøger		
At jeg arbejder på computer		
At vi skifter mellem tavle, bog, computer, osv.		
At vi skifter mellem forskellige arbejdsstationer eller lokaler		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Undervisning (fortsat)	Kryds/ score	Kommentar
At jeg arbejder med den samme opgave længe		
At jeg får mange små opgaver, som jeg skifter mellem		
At jeg arbejder alene		
At vi arbejder i grupper		
At vi arbejder med noget, jeg ikke interesserer mig for		
Andet?		

Deltage i en samtale	Kryds/ score	Kommentar
At der er få mennesker til stede		
At der er mange mennesker til stede		
At jeg kigger på personen, jeg taler med		
At jeg står/sidder med siden til personen, jeg taler med		
At vi går en tur, mens vi taler		
At vi kører i bil, mens vi taler		
At vi taler i telefon		
At vi holder videosamtale (facetime, teams, zoom, osv.)		
At den anden stiller konkrete spørgsmål, som jeg svarer på		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Deltage i en samtale (fortsat)	Kryds/ score	Kommentar
At den anden giver forslag, jeg kan vælge mellem		
At jeg kan tale færdig, inden den anden siger noget		
At den anden hjælper med at holde fokus på samtaleemnet eller dagsordenen		
At vi taler om noget, der interesserer mig		
At vi taler om noget, der interesserer den anden men ikke mig		
At vi taler om praktiske løsninger		
At jeg kender dagsordenen for samtalen		
At vide inden samtalen, hvad jeg vil blive spurgt om, så jeg kan have tænkt mine svar igennem på forhånd		
At vi slutter af med at samle op på aftaler		
At der bliver taget skriftlige notater undervejs i samtalen, fx på tavle eller et stykke papir alle kan se		
At jeg må høre musik, mens vi taler		
At jeg har noget at drikke under samtalen		
At der er stille omkring os		
At der er mange lyde omkring os		
Andet		

Skemaet kan udfyldes på flere forskellige måder alt efter dit behov. Se eksempler herunder i de blå tekstbokse og aftal med din fagperson, hvad der giver mening i din situation.

Skema 18

Hvad øger min koncentration i uddannelse/job?

Lave noget sammen med andre	Kryds/score	Kommentar
At der er få mennesker til stede		
At der er mange mennesker til stede		
At jeg kender de andre godt		
At jeg ved, hvad vi skal være sammen om		
At vi gør noget impulsivt		
At vi sidder stille		
At vi dyrker sport sammen		
At vi spiller sammen (brætspil, computerspil, osv.)		
At vi snakker sammen		
At vi laver noget, jeg synes er sjovt		
Andet?		

Pause	Kryds/score	Kommentar
At jeg holder pause med andre		
At jeg holder pause alene		
At jeg spiser i kantinen/kaffestuen/fællesrummet		
At jeg har forberedt mig på emner at tale om		
At jeg går en tur		

Skema 19

Opsamlingsark

Skriv noter til det konkrete emne fra Fagpersonsmappen, der er gennemgået. Skriv emnets navn i boksen øverst til venstre, og notér herefter informationer samt eventuelle hjælpsomme idéer i de tomme felter.

Emne:	Navn:
	Dato:
	Udfyldt af:
Information om emnet:	
Hjælpsomme idéer:	

Skema 19

Opsamlingsark

Egne noter:

Skema 20

Indsatser i hverdagen

Brug skemaet til at skabe overblik og samle viden, når flere indsatsområder er afdækket. Skriv emnets navn i boksen øverst til venstre, og notér fx korte fakta og hjælpsomme indsatser til de relevante indsatsområder.

Emne:	Navn:	
	Dato:	
	Udfyldt af:	
Psykoedukation:	Medicin:	Stress & belastning:
Tilpasning af strategier:	Motivation:	Søvn:
Kost:	Motion:	Regulering af følelser:
Energiforvaltning:	Struktur i hverdagen:	Uddannelse & job:

